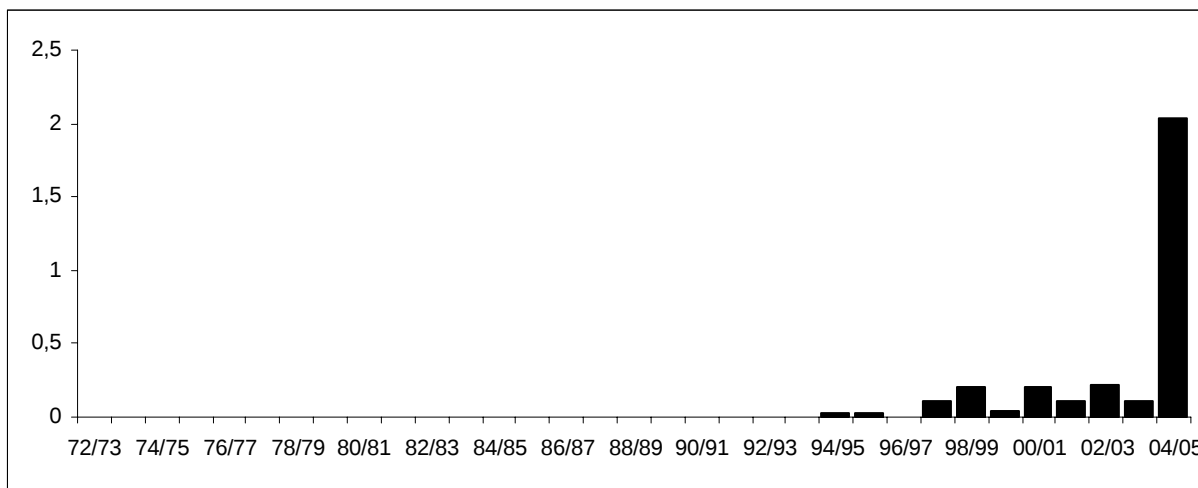

Figuur 2. Aantal waargenomen bruinvissen per uur te Scheveningen van 1 december tot 31 januari in de periode 1972-2005.

Michel de Lange, Tesselschadelaan 31, 2533 KR, Den Haag, micheldelangedenhaag@hotmail.com

Rinse van der Vliet, Elandplein 391, 2531 HZ, Den Haag, rinsev@hotmail.com

Jelle van Dijk, L. Hellenberghof 32, 2202 XH, Noordwijk, dijkboom@planet.nl

RIVO onderzoekt vis onder vogels en bruinvissen met de “Isis”

Naar aanleiding van de meldingen van grote aantallen bruinvissen, duikers, zeekoeten, drieteenmeeuwen en andere vogels voor de Nederlandse kust is het Nederlands Instituut voor Visserijonderzoek (RIVO) op 23 en 24 maart op onderzoek uit geweest. Tussen Scheveningen en Den Helder werd dicht langs het strand gevaren en gevestigd met een acht meter boomkor (grondnet). Aan boord was ook een groep zeevogeltellers (Suzan van Lieshout, Luc Meuwissen, Hans Schekkerman, Guido Keijl en Erwin Winter) en de zeezoogdieren en zeevogels die langs het gevaren traject in, op en boven zee aanwezig waren zijn tussen de vistrekken door geteld volgens de standaard ESAS-methode.

Dankzij de welwillende en actieve medewerking van Directie Visserij bleek het mogelijk om het visserijonderzoeksvaartuig “Isis” binnen een week in te zetten. Het doel van de dit in de haast geplande onderzoek was om te kijken of er een verklaring kon worden gevonden voor de uitzonderlijke hoeveelheden bruinvissen en zeevogels die deze winter voor de Nederlandse kust verbleven (zie elders in deze Nieuwsbrief). Het plan was om zo dicht mogelijk langs het strand een aantal trekken te doen op plekken waar veel dieren aan het foerageren waren en, ter referentie, op plekken waar juist geen foerageeractiviteit plaats vond. De keuze voor de boomkor – niet het meest voor de hand liggende vistuig voor dit onderzoek – was een gevolg van de korte voorbereidingstijd. We moesten roeien met de riemen (netten) die we hadden. De waterdiepte was echter zo gering dat de verwachting was dat ook in de waterkolom zwemmende vis gevangen zou worden. Dergelijke vissoorten duiken namelijk naar beneden wanneer het schip over ze heen vaart en zoeken beschutting op de bodem; zeker in situaties waarin dit soort vissen massaal aanwezig zouden zijn zouden we ze ook met de boomkor moeten vangen.

Tijdens het onderzoek, dat onder zeer gunstige weersomstandigheden werd uitgevoerd, met een vaak spiegelgladde zee, werden de grote aantallen vogels en bruinvissen niet meer aangetroffen. Telefoontjes naar zeetrekters van Bloemendaal en de Hondsbossche bevestigden dat er op de telposten, vergeleken met de voorgaande dagen, nog slechts lage aantallen waren waargenomen. Het ziet er dus naar uit dat de “Isis” net te laat is uitgerukt: de vogels waren al vertrokken en ook de bruinvissen leken noordwaarts getrokken (er waren die week wel veel meldingen uit het Marsdiep). Dit wil natuurlijk niet per se zeggen dat de vis ook verdwenen was, maar jammer was wel dat we daardoor niet op de plekken konden gaan vissen die de dieren ‘aanwezen’ en zo de directe link tussen vogels, bruinvissen en voedsel niet konden maken.

Er werden dertien trekken, verspreid langs de kust, op gemiddeld vijf meter diepte uitgevoerd. De verwachting dat we met de boomkor ook niet-bodemvis zouden vangen kwam uit. De eerste indruk is dat opvallend veel haring (jong en volwassen) werd gevangen. Volgens vissers past dit in een trend van de laatste vijf jaar. Van het onderzoek wordt later verslag gedaan, waarbij we de aanpak en het verloop van het onderzoek uitvoerig evalueren, zodat we bij een volgende gelegenheid eerder en goed beslagen ten ijs kunnen komen.

Bram Couperus en Ingrid Tulp (RIVO);
Bram.couperus@wur.nl; Ingrid.tulp@wur.nl